

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Кафедра французької філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

професор Хмарський В.М.

« 31 » 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до перекладознавства

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша
– французька

Факультет романо-германської філології

2020-2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Вступ до перекладознавства»

Розробник:

Коккіна Л.Р., к. філол. наук, доцент, доцент кафедри французької філології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

Марінашвілі М.Д.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Голова НМК

Телецька Т.В.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		2-й	-й
		<i>Семестр</i>	
		3-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		30 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		40 год.	год.
Форма підсумкового контролю: <i>Іспит</i>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра з основними тенденціями і напрямками у розвитку перекладознавства, в синхронічному та діяхронічному аспектах, з базовими перекладацькими прийомами та основами перекладацького аналізу (на матеріалі французької, англійської та української мов).

Завдання: створити теоретичну базу для розуміння цілей перекладознавства; викласти основні передумови використання трансформацій для досягнення еквівалентності при перекладі; започаткувати практичні навички перекладу та аналізу перекладів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

а) загальних (ЗК):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.

б) спеціальних (СК):

СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії французької мови.

СК04. Здатність аналізувати соціальні різновиди французької та англійської мов, описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку та англійську мови в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

СК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів французькою та англійською мовами.

СК 11. Здатність до надання консультацій з дотриманням норм літературної мови та культури мовлення.

СК 12. Здатність до організації ділової комунікації французькою, англійською та українською мовами.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ПР 10. Знати норми літературної української, французької та англійської мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПР 14. Використовувати французьку та англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Перекладознавство: історія та сучасність

Тема 1. Перекладознавство. Напрямки та перспективи розвитку

Тема 2. Формування перекладацької думки

Тема 3. Розвиток світового перекладознавства на сучасному етапі

Тема 4. Розвиток українського перекладознавства на сучасному етапі

Змістовий модуль 2. Шляхи вирішення практичних проблем перекладознавства

Тема 5. Професійна підготовка перекладачів

Тема 6. Лексикографія і перекладацька діяльність

Тема 7. Типологізація перекладів

Тема 8. Мовне значення і переклад

Тема 9. Проблема еквівалентності в перекладі

Тема 10. Взаємодія перекладача і автора в процесі перекладу художнього тексту

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п	інд	ср		л	п	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Перекладознавство: історія та сучасність										
Тема 1. Перекладознавство. Напрямки та перспективи розвитку	8	2	2		4					
Тема 2. Формування перекладацької думки	10	4	2		4					
Тема 3. Розвиток світового перекладознавства на сучасному етапі	10	4	2		4					
Тема 4. Розвиток українського перекладознавства на сучасному етапі	10	4	2		4					
Всього за змістовим модулем 1	38	14	8		16					
Змістовий модуль 2. Шляхи вирішення практичних проблем перекладознавства										
Тема 5. Професійна підготовка перекладачів.	8	2	2		4					
Тема 6. Лексикографія і перекладацька діяльність.	8	2	2		4					
Тема 7. Типологізація перекладів.	10	4	2		4					
Тема 8. Мовне значення і переклад.	8	2	2		4					
Тема 9. Проблема еквівалентності в перекладі.	10	4	2		4					
Тема 10. Взаємодія перекладача і автора в процесі перекладу художнього тексту.	8	2	2		4					
Всього за змістовим модулем 2	52	16	12		24					
Усього годин	90	30	20		40					

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Головні вектори дослідження науки про переклад	2
2.	Розвиток перекладацької думки в історії цивілізації	2
3.	Відомі франкомовні перекладачі та перекладознавці	2
4.	Видатні українські практики та теоретики перекладу	2
5.	Фахова підготовка перекладачів	2
6.	Лексикографія і перекладацька діяльність	2
7.	Систематизація та види перекладів	2
8.	Роль мовного значення при перекладі	2
9.	Комунікативні рівні еквівалентності	2
10.	Інтерація перекладача, автора та читача тексту.	2
	Разом	20

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
1.	Опрацювати тему: "Перекладознавство. Напрямки та перспективи розвитку"	4
2.	Опрацювати тему: "Історія розвитку перекладознавства"	4
3.	Підготувати презентацію за темою «Відомі франкомовні перекладачі та перекладознавці»	4
4.	Підготувати презентацію за темою «Видатні українські практики та теоретики перекладу»	4
5.	Знайти інтернет сторінки агенцій перекладу, ознайомитись с нормативними документами, угодами працевлаштування, тощо	4
6.	Підготувати огляд сучасних словників, паперових та електронних.	4
7.	Опрацювати тему: «Поетичний переклад і його специфічні особливості» Вправи на прозовий та поетичний переклад (усно та письмово)	4
8.	Опрацювати тему: «Трансформація мовних одиниць МО у МП в процесі перекладу» Виконати аналіз уривку перекладу прозового художнього твору	4
9.	Опрацювати тему: «Літературний переклад і його жанрові підвиди» Виконати аналіз уривку перекладу поетичного твору	4
10.	Опрацювати тему: «Морально-етичний і культурний образ перекладача» Виконати аналіз уривку перекладу публіцистичного твору	4
	Разом	40

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

ІНДЗ навчальним планом не передбачені.

10. Методи навчання

Лекція, пояснення, дискусія, постановка й обговорення проблемних питань, виконання завдань, що виносяться на самостійну роботу, мультимедійні презентації, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

11. Методи контролю

Поточне усне опитування, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання доповідей, підсумковий контроль – усний іспит.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Соціально-політичне значення перекладу від давнини до сучасності.
2. Переклад і поширення наукових (політичних, економічних знань), збагачення національних мов, культур, літератур.
3. Вплив перекладу на лексичне збагачення національних мов.
4. Історична роль літературного перекладу у створенні національних літератур і закріпленні національних мов. Назвати прізвища таких перекладачів.
5. Переклад і науково-технічний прогрес суспільства (поширення наукових, технічних, медичних відкриттів).
6. Переклад і розвиток та збагачення культур (переклад лібрето опер, оперет, пісень, арій, кращих кінофільмів).
7. Переклад і поширення філософських, релігійних (християнство), педагогічних, політичних ідей і доктрин у суспільстві.
8. Етапи і форми підготовки фахового перекладача/тлумача.
9. Фахова компетенція перекладача/тлумача. Мовна підготовка/лінгвістичне підґрунтя перекладача/тлумача: лексичний запас, літературний/художній рівень мовлення, виразність дикції.
10. Морально-етичний і культурний образ перекладача/тлумача.
11. Переклад у вивченні та навчанні іноземних мов. Різні періоди у ставленні до перекладу у вітчизняній методиці.
12. Переклад у складні періоди суспільних випробувань (війни, холодної війни).
13. Термін і поняття «переклад/тлумачення», «перекладач/тлумач».
14. Розгорнута характеристика комунікативної односторонньої та двосторонньої моделі діяльності перекладача/тлумача.
15. Типи та види перекладу. Види тлумачення і їх виконавці (переклад на лінійному рівні, послідовне тлумачення і його підвиди: гід-тлумач, тлумач-нашіптувач. Синхронне тлумачення, його головні відмінності від послідовного тлумачення. Умови праці тлумача-синхроніста).
16. Писемний переклад як вид діяльності. Жанрові підвиди писемного перекладу.
17. Буквальний переклад, його підвиди та сфери застосування.
18. Обмеження і випадки неможливості застосування буквального перекладу («фальшиві друзі перекладача»).
19. Різниця між перекладом на рівні лексем і послівним перекладом на рівні комунікативних одиниць (словосполучень і речень).
20. Трансформація мовних одиниць МО у МП в процесі перекладу і тлумачення.
21. Машинний переклад і сфери його застосування на сучасному етапі.
22. Літературний переклад і його жанрові підвиди. Найважливіші вимоги до літературного перекладу.
23. Різниця між власне літературним перекладом та літературно-художнім перекладом. Сфери їх застосування.
24. Термін і поняття «вільний переклад» і його підвиди.
25. Поетичний переклад і його специфічні особливості.
26. Проблема перекладності та неперекладності, її історичне та лінгвістичне підґрунтя.

27. Термін і поняття «адекватний переклад» і його правомірність.
28. Співвідносність термінів і понять «адекватний переклад» – «вірний/точний переклад», еквівалентний переклад.
29. Рівні «адекватного» перекладу різних мовних одиниць (слова, словосполучення, речення і тексту).
30. Роль і місце словників у фаховій діяльності перекладача/тлумача.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю.
85–89	B	добре	Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю виконав не в повному обсязі.
70–74	D	задовільно	Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми та підсумкового контролю.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного та підсумкового контролю в цілому.

0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.
------	----------	--	---

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожен модуль змістового модуля. Відповідь під час іспиту теж оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль										Підсумковий контроль (іспит)	Фінальна оцінка
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

14. Методичне забезпечення

1. Коккіна Л.Р. Збірник вправ до курсу «Практика перекладу» для студентів IV курсу відділення французької філології факультету РГФ. Одеса: ФОП Волкова О.И., 2017. 40 с.

15. Рекомендована література

Основна

1. Білоус О.М. Теорія і технологія перекладу. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
2. Гудманян А.Г., Сітко А.В., Єнчева Г.Г. Вступ до перекладознавства. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад». Вінниця, Нова Книга, 2017. 304 с.
3. Терехова С. І. Основи перекладознавства : навч. посіб. для студентів ВНЗ зі спеціальності “Переклад”. Вид. 2-ге, випр. і доповн. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2014. 248 с.

Додаткова

1. Литвин І.М. Перекладознавство. Науковий посібник. Черкаси: Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. 288 с.
2. Максименко О.В. Прецедентні феномени в перекладі. Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019. 168 с.

16. Електронні інформаційні ресурси

4. <https://dictionnaire.lerobert.com>
5. <https://www.larousse.fr>
6. <https://www.merriam-webster.com>
7. <https://www.rimessolides.com>
8. <https://www.synonymes.com/>